

Revisionsrapport Samhällsbyggnadsnämnden Organisation och ekonomi

Härjedalens kommun

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1.Inledning.....	5
2.Resultat.....	6
3. Revisionell bedömning.....	8

Sammanfattning

Uppdrag och bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett underskott i delårsrapporten med ca 6,5 mnkr fördelade inom flera verksamhetsområden. Prognosen för helåret pekar däremot på ett underskott med ca – 1,3 mnkr. En aktiv och väl planerad uppföljning av ekonomi och verksamhet är en bra grundbult för att ha en god intern kontroll.

Med anledning av detta har kommunens revisorer valt att titta närmare på hur arbetet bedrivs med ledning och styrning av ekonomin och var underskotten i nämnden uppstått.

Revisionsfråga

Övergripande revisionsfråga är om rutinerna för att leda och styra ekonomin är tillfredsställande inom samhällsbyggnadsnämnden?

Kontrollmål

Följande kontrollmål är aktuella:

Följande kontrollmål är aktuella:

- Vilka verksamheter går med underskott?
- Finns det en åtgärdsplan för att komma tillrätta med underskotten?
- Hur är ekonomiuppföljningen inom **förvaltningen** organiserad?
- Hur redovisas och rapporteras ekonomin till **nämnden** och hur ofta görs det?
- Hur kan det komma sig att större delen av (19, 8 mnkr av ca 22 mnkr) nettobudgeten redan är förbrukad per 2015-07-31?

Svar på revisionsfrågan och rekommendationer

Utifrån vår övergripande granskning bedömer vi att samhällsbyggnadsnämndens ledning, styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi kan förbättras. Vi har följande rekommendationer:

- Uppdatera "Åtgärdsplanen för en ekonomi i balans" med aktuella besparingsåtgärder.
- Uppdatera även verksamhetsplanen för 2015-2019 eftersom kommunstyrelsen blir ansvarig styrelse. Överväg om inte åtgärdsplanen och verksamhetsplanen skulle kunna sammanfogas till ett dokument.
- Utöka frekvensen i den ekonomiska rapporteringen och uppföljningen för att undvika obehagliga överraskningar i samband med övergång till ny nämndsorganisation.

- Strukturen i budget och redovisning behöver ses över.
- Vi bedömer att det ovillkorligen måste ske en förbättring i rutinerna kring periodisering av kostnader och intäkter samt att förklaringar och kommentarer omkring väsentliga avvikelser ska göras i den ekonomiska skriftliga rapporteringen.
- Följ upp den nya organisationen och särskilt om det fungerar tillfredsställande utan egen ekonom. En stark ekonomistyrning är A och O speciellt i en taxestyrd organisation där självkostnadsprincipen råder.
- Lokal upphandlingskompetens är ytterst värdefull att ha tillgång till för förvaltningarna vid **externa** affärer men även för att **internt** följa upp hur ramavtal, inköpsrutiner och överenskommelser efterlevs. Det är en överlevnadsfråga att säkerställa att den kompetensen finns i organisationen.

Östersund 2015-11-03
DELOITTE AB

Kjell Pettersson, Certifierad kommunal revisor
Uppdragsansvarig

1. Inledning

1.1 Uppdrag och bakgrund

Nämnden redovisar ett underskott i delårsrapporten med ca 6,5 mnkr fördelade inom flera verksamhetsområden. Prognosen för helåret pekar däremot på ett underskott med ca – 1,3 mnkr. Bland annat nämns administrationskostnader som tillkommit genom en lokalsamordnare, ökade kostnader för flygplatsen, avvikelser för vinterväghållningen, ny kostchef har anställts mm. En aktiv och väl planerad uppföljning av ekonomi och verksamhet är en bra grundbult för att ha en god intern kontroll.

Med anledning av detta har kommunens revisorer valt att titta närmare på hur arbetet bedrivs med ledning och styrning av ekonomin och var underskotten i nämnden uppstått.

1.2 Revisionsfråga

Övergripande revisionsfråga är om rutinerna för att leda och styra ekonomin är tillfredsställande inom samhällsbyggnadsnämnden?

1.3 Kontrollmål

Följande kontrollmål är aktuella:

- Vilka verksamheter går med underskott?
- Finns det en åtgärdsplan för att komma tillrätta med underskotten?
- Hur är ekonomiuppföljningen inom **förvaltningen** organiserad?
- Hur redovisas och rapporteras ekonomin till **nämnden** och hur ofta görs det?
- Hur kan det komma sig att större delen av (19, 8 mnkr av ca 22 mnkr) nettobudgeten redan är förbrukad per 2015-07-31?

1.4 Revisionskriterier och Metod samt avgränsning

Underlag för bedömning är budget och redovisning, planeringsdokument och interna regelverk, policys och beslut beträffande ekonomin. Granskningen avser 2015 och är översiktlig.

2.Resultat

2.1 Organisation och verksamhet

I **helårsprognosen** för 2015 baserad på delårsrapporten per 2015-07-31 rapporterar nämnden om verksamheten och det ekonomiska utfallet för perioden. I stort består de prognosticerade avvikelserna per helår av följande summor i kkr fördelade inom dessa verksamheter:

Verksamhet	KKR	Kommentar
Administration	-250	1 ny tjänst
Planerat fastighetsunderhåll	+ 1000	Avstår u-håll
Fastighetsavdelningen	- 500	mindre hyresintäkter
Bostadsanpassning	- 500	1 ärende
Vinterväghållning	-1200	Mindre budget 2015
Gatu VA personal	- 2000	Nya tjänster
Vatten och avlopp	+ 4000	Ny taxa, minskat underhåll
Flygplatsen	- 1500	minskade hangarhyror + ökade kostnader säkerhet
Renhållning	+ - 0	Ö-skott om 2 mnkr avsätts till deponier

Organisation, se bifogad bilaga.

Tillägg till tabellen och kommentarer:

VA-taxan regleras genom VA-lagen och redovisas som en egen resultatenheter där självkostnad gäller. Om verksamheten ger ett plusresultat uppstår en skuld till VA-kollektivet och uppstår ett underskott uppstår en fordran på VA-kollektivet från skattebetalarna.

Renhållningen: Självkostnadsprincipen gäller det vill säga taxan ska finansiera investeringar, drift och underhåll av verksamheten. För 2013 och 2014 finns underskott i verksamheten på 1,6 mnkr och 2,8 mnkr totalt 4,4 mnkr som skattebetalarna har som fordran på bedriven verksamhet. Årets beräknade överskott, ca 2 mnkr, avsätts för att återställa deponier i kommunen, vilket kommer att medföra stora framtida kostnader. Skulden till skattebetalarna på 4,4 mnkr kvarstår.

Utifrån ovan beskrivna samband kan inte VA och renhållning bidra till att finansiera kommunens övriga verksamhet, men kan inte hellre fordra kostnadstäckning från skattekollektivet för eventuella underskott.

2.2 Åtgärdsplan 2015

Vid genomgång av nämndens protokoll för 2015 framgår inga konkreta åtgärdsförslag för att komma tillrätta med nämndens underskott. Det finns en åtgärdsplan från september 2014. Planen antogs av dåvarande nämnden i slutet av september 2014 § 76 och överlämnades till budgetberedningen inför budgetarbetet för år 2015.

Enligt förvaltningens ekonom har följande förslag beslutats inom nämnden under 2015: minskat fastighetsunderhåll (1 mnkr), förhandlat med Härjegårdar att bolaget ska bidra till finansiering av fastighetssamordnare (ny tjänst 100 kkr), ekonomen slutar på förvaltningen (-170 kkr), nämnden ställer in ett sammanträde (- 50 kkr).

Inför 2016 finns en verksamhetsplanering för 2015 – 2019 som innehåller allt från vision till konkreta åtgärder för att minska kostnaderna. Planen antogs av nämnden i februari 2015.

2.3 Ekonomiuppföljning

Uppföljning av ekonomi görs månadsvis av ekonomen och rapporteras till nämnden vid varje sammanträde, ca 6 ggr per år. Vid delårsbokslut och årsbokslut sker särskild redovisning.

Vid sammanträdena redovisas ekonomens genomgång under punkten "Ekonomi". Inga särskilda noteringar omkring ekonomi har noterats vid genomgång av nämndens protokoll utan det tackas för informationen.

2.4 Budget och redovisning

I delårsrapporten per 2015-07-31 visar resultatet på ett underskott om ca – 6,5 mnkr. Prognosen för helåret är – 1,3 mnkr. Varför är det så stor skillnad mellan delårsresultat och prognos per helår?

I delårsrapporten har inte periodisering av renhållningsavgifter och VA-avgifter gjorts vilket innebär att intäkter redovisats för 6 månader och ersättning till entreprenören för 7 månader. Detta innebär att ca 4 mnkr i **VA-avgifter** inte medräknats för juli eftersom fakturering sker kvartalsvis samt att entreprenören betalas månadsvis.

För **renhållningsavgiften** gäller samma förhållande vilket motsvarar ca 2,8 mnkr i ökade intäkter om fakturering skett månadsvis.

En annan faktor som påverkar resultatet är att **försäkringspremien** för 2015 på 1,9 mnkr betalats första halvåret och belastat resultatet fullt ut. Om periodisering gjorts skulle resultatet belastats med 1,1 mnkr.

3. Revisionell bedömning

3.1 Bedömning av organisation och verksamhet

Kommunstyrelsen beslutade i september 2015, § 197, att uppdra till förvaltningschefen och tf kommunchef att planera och föreslå genomförandet av samhällsbyggnadsnämndens avskaffande. Enligt förvaltningschefen kommer beslut om avskaffande av nämnden att fattas av kommunstyrelsen i november och slutligt beslut tas av fullmäktige den 23 november 2015.

Vi bedömer att det är vettigt att avskaffa nämnden eftersom många av nämndens frågor ändå hamnar på kommunstyrelsens bord för avgörande. Dessutom blir det en kostnadsminskning med ca 400 kkr årligen för arvoden och nämndadministrationen. Från och med januari 2016 övergår fastighetsavdelningen till bostadsbolaget för att öka möjligheterna till samordnad fastighetsförvaltning som på sikt ska minska koncernens kostnader. En fastighetssamordnare (ny tjänst) anställs och finansieras av både kommunen och bostadsbolaget 2015.

Ekonomien på förvaltningen övergår helt till bostadsbolaget och ekonomiadministrationen ska skötas från ekonomikontoret med befintliga resurser. Ekonomen fungerade tidigare även som upphandlingssamordnare i kommunen. Vi bedömer att det kommer att bli tufft att inte ha tillgång till särskild ekonomikompetens som är specialiserad på förvaltningens verksamhet samt upphandlingskännedom. För att ha koll på ekonomi och verksamhet krävs det en stark ekonomistyrning och tydlig uppföljning annars finns det risk för att förväntade besparingseffekter av den nya organisationen uteblir och effekten blir den motsatta.

3.2 Bedömning av åtgärdsplan och återrapportering till nämnden

Vi bedömer att "Åtgärdsplanen för budget i balans" från september 2014 behöver uppdateras. Verksamhetsplanen för 2015 – 2019 är stor och yvig och omfattar allt från vision och politisk plattform till konkreta sparåtgärder och behöver anpassas till de förutsättningar som gäller 2016 med kommunstyrelsen som ansvarig styrelse.

Det är viktigt att kommunstyrelsen redan i uppstarten 2016 kopplar greppet om ekonomistyrningen med konkreta åtgärder och uppföljning av både verksamhet och ekonomi.

Vi bedömer att den rapportering som finns inom nuvarande organisation är tillräcklig dvs varannan månad samt vid delårs och årsbokslut. Frågan

är om den är tillräcklig inom den nya organisationen 2016. Månadsvis uppföljning och rapportering kan vara en bra utgångspunkt tills rutiner inarbetats för att säkerställa kontroll av verksamhet och ekonomi.

3.3 Bedömning av budget och redovisning

Vår bedömning är att den ekonomiska och verksamhetsmässiga informationen i delårsrapporten per 2015-07-31 är svår att tyda och ofullständig.

Ett exempel på detta är att inga förklaringar ges varför nämndens nettobudget redan den sista juni är förbrukad med ca 91 % samt att resultatet för perioden är – 6,5 mnkr men att prognosen för helåret är – 1,3 mnkr.

Som framgår i denna revisionsrapport under avsnitt 2.4 så periodiseras inte intäkter och kostnader månadsvis, vilket gör att redovisningen inte blir rättvisande under den tid som delårsrapporten omfattar. Vi bedömer att det ovillkorligen måste ske en förbättring i rutinerna kring periodisering av kostnader och intäkter samt att förklaringar och kommentarer omkring väsentliga avvikelser ska göras i den ekonomiska skriftliga rapporteringen.

3.4 Svar på revisionsfrågan och rekommendationer

Utifrån vår övergripande granskning bedömer vi att samhällsbyggnadsnämndens ledning, styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi kan förbättras. Vi har följande rekommendationer:

- Uppdatera "Åtgärdsplanen för en ekonomi i balans" med aktuella besparingsåtgärder.
- Uppdatera även verksamhetsplanen för 2015-2019 eftersom kommunstyrelsen blir ansvarig styrelse. Överväg om inte åtgärdsplanen och verksamhetsplanen skulle kunna sammanfogas till ett dokument.
- Utöka frekvensen i den ekonomiska rapporteringen och uppföljningen för att undvika obehagliga överraskningar i samband med övergång till ny nämndsorganisation.
- Strukturen i budget och redovisning behöver ses över.
- Vi bedömer att det ovillkorligen måste ske en förbättring i rutinerna kring periodisering av kostnader och intäkter samt att förklaringar och kommentarer omkring väsentliga avvikelser ska göras i den ekonomiska skriftliga rapporteringen.
- Följ upp den nya organisationen och särskilt om det fungerar tillfredsställande utan egen ekonom. En stark ekonomistyrning är A och O speciellt i en taxestyrd organisation där självkostnadsprincipen råder.
- Lokal upphandlingskompetens är ytterst värdefull att ha tillgång till för förvaltningarna vid **externa** affärer men även för att **internt** följa upp hur ramavtal, inköpsrutiner och överenskommelser efterlevs. Det är en överlevnadsfråga att säkerställa att kompetensen finns säkrad i organisationen.

Intervjuade personer

Panos Alepliotis, förvaltningschef

Ola Regnander, ekonomichef tf kommunchef

Barbro Långström, ekonom

Ann-Christin Dahlgren, redovisningskamrer

Judy Zackrisson, förvaltningsassistent och sekreterare i nämnden

Tommy Bäckelin, projektledare, bostadsanpassning

Med Deloitte avses en eller flera av Deloitte Touche Tohmatsu Limited, en brittisk juridisk person (Eng: "limited by guarantee"), och dess nätverk av medlemsfirmor, som var och en är juridiskt åtskilda och oberoende enheter. För en mer detaljerad beskrivning av den legala strukturen för Deloitte Touche Tohmatsu Limited och dess medlemsfirmor, besök www.deloitte.com/about.

Deloitte erbjuder tjänster inom revision, skatterådgivning, business consulting och finansiell rådgivning till offentliga och privata klienter inom en mängd branscher. Med ett globalt nätverk av medlemsfirmor i mer än 150 länder, kan Deloitte erbjuda spetskompetens av världsklass och djup lokal expertis för att hjälpa klienter med de insikter de behöver för att ta itu med sina mest komplexa utmaningar. Deloitte har 200 000 medarbetare i nätverket alla fast beslutna att bli standard of excellence.

Detta dokument innehåller endast allmän information. Varken Deloitte Touche Tohmatsu Limited, dess medlemsfirmor eller deras närstående företag (gemensamt kallade "Deloittes Nätverk") lämnar råd eller tjänster genom denna publicering. Innan beslut fattas eller

åtgärd vidtas som kan påverka din ekonomi eller din verksamhet, bör du konsultera en professionell rådgivare. Inget företag inom Deloittes Nätverk är ansvarigt för någon skada till följd av att man har förlitat sig på information i detta dokument.

© 2013 Deloitte AB